

Pokazy Lotnicze Podsumowanie Sezonu 2025

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

16.04.2026

Plan prezentacji:

- Wstęp
- Definicja pokazu lotniczego
- Wniosek a powiadomienie
- Organizacja pokazów
- Proces legislacyjny – Ustawa
- Proces legislacyjny – Rozporządzenie
- Statystyka pokazów lotniczych organizowanych w 2025 r.
- Wzór wniosku o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż 300 m nad poziomem terenu nad lotniskiem/w strefie akrobacji
- Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień
- Wypadki podczas pokazów lotniczych
- Podsumowanie
- Bibliografia

Wstęp

Pokazy lotnicze (ang. airshow) są wydarzeniami publicznymi, podczas których prezentowane są różne rodzaje statków powietrznych. Organizuje się je dla publiczności w celu zademonstrowania sprzętu lotniczego i jego możliwości oraz umiejętności pilotażowych załóg lotniczych. Podczas pokazów statki powietrzne wykonują głównie różne ewolucje powietrzne z elementami figur akrobacji lotniczej, tzw. pokazy dynamiczne, a także typowe loty prezentacyjne. Często także podczas pokazów umożliwia się widzom oglądanie statków powietrznych na ziemi. Pewną odmianą pokazów lotniczych są także „pokazy statyczne” statków powietrznych na ziemi, w czasie targów lotniczych, czego przykładem może być Międzynarodowy Salon Lotniczy w Paryżu. Z uwagi na bezpieczeństwo publiczności i pilotów pokazy lotnicze muszą odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Definicja Pokazu Lotniczego

Definicja pokazu lotniczego zawarta jest w **art. 123 ust. 1a, Ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo Lotnicze** (Dz.U. z 2023 r. poz. 2110, z 2024 r. poz. 731, 1222, z 2025 r. poz. 31, 179). Brzmi ona następująco:

Przez pokaz lotniczy należy rozumieć loty statków powietrznych organizowane dla publiczności w celu zademonstrowania sprzętu lotniczego lub umiejętności pilotów, które nie są:

- 1) wykonywane wyłącznie w ramach szkolenia lub treningu;*
- 2) organizowane wyłącznie w celach handlowych lub zawodowych.*

Wniosek a powiadomienie

Przed przystąpieniem do organizacji pokazu lotniczego należy złożyć do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego stosowny **wniosek** oraz zgłosić zamiar jego przeprowadzenia w postaci **powiadomienia**. Ustawa przewiduje dwa rodzaje pokazów lotniczych zgodnie z **Art. 123**:

- ➔ **ust. 1b.** Na **wniosek** organizatora pokazów lotniczych, złożony co najmniej na **30 dni** przed planowanym terminem pokazu, zawierający ich program, Prezes Urzędu wyraża zgodę na ich przeprowadzenie, jeżeli spełnione są wymogi bezpieczeństwa określone w przepisach wydanych na podstawie **ust. 1f**;
- ➔ **ust. 1c.** Zgodę, o której mowa w **ust. 1b**, Prezes Urzędu wydaje w drodze decyzji administracyjnej;

oraz
- ➔ **ust. 1d.** Nie wymagają zgody Prezesa Urzędu pokazy lotnicze organizowane dla publiczności na terenie, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi mniej niż **1000**. O zamiarze zorganizowania takich pokazów należy jednak **powiadomić** Prezesa Urzędu na co najmniej **14 dni** przed planowanym terminem pokazu wraz z podaniem programu.

Wniosek a powiadomienie

Różnica w tych dwóch rodzajach pokazów lotniczych, skutkuje odmiennymi przepisami oraz innym tokiem postępowania administracyjnego. Jest to istotne ze względu na wymagane dokumenty, które należy złożyć w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego.

Organizacja pokazów

Wszelkie podejmowanie działań zmierzających do organizacji i przeprowadzenia pokazów lotniczych bez wymaganej zgody oraz powiadomienia o zamiarze zorganizowania pokazu z udziałem publiczności jest nielegalne i niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Wykonywanie lotów szkolnych lub treningowych przy okazji imprez z udziałem publiczności już nosi znamiona pokazu lotniczego. Organizator tego rodzaju imprez ma obowiązek spełnić warunki zawarte w Rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – w *sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych* (Dz.U. z 2022 r. poz. 768).

Organizacja pokazów

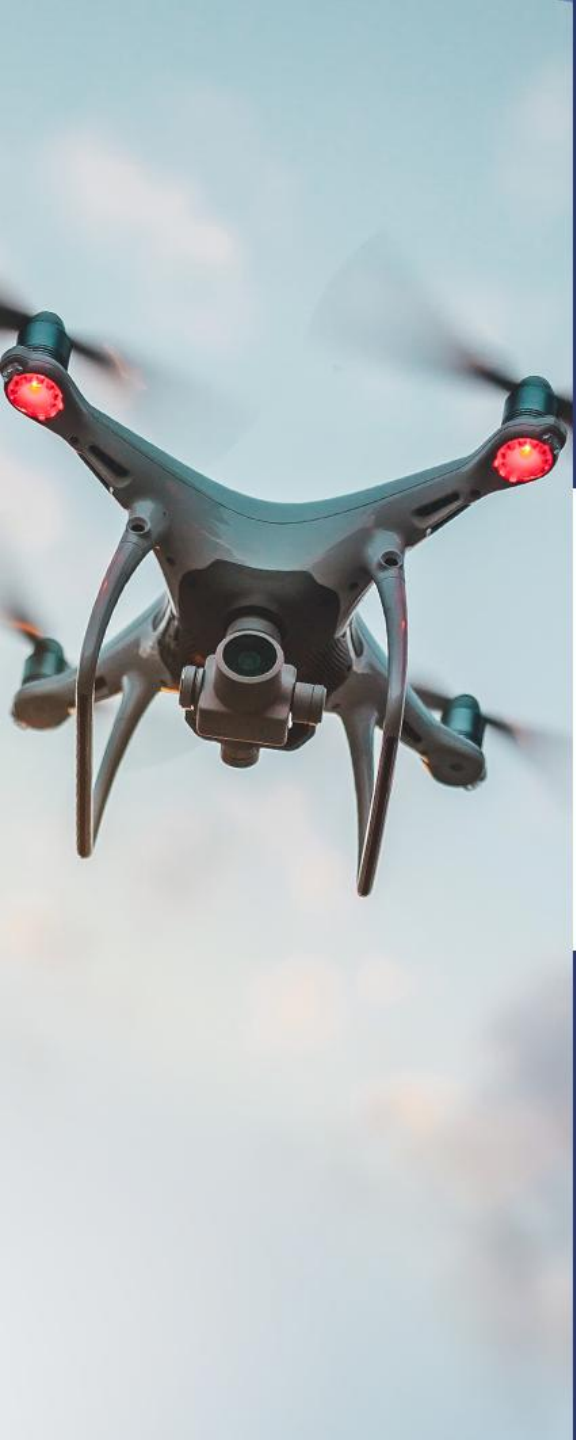
Lokalne władze wydając decyzję na zorganizowanie imprezy masowej na terenach lotnisk, lądowisk lub terenach wydzielonych powinny dopilnować, by organizator zapraszając publiczność stosował przepisy Ustawy z dnia 20 marca 2009 r. – *o bezpieczeństwie imprez masowych* (Dz.U. z 2023 r. poz. 616), eliminując w ten sposób ryzyko związane z oddziaływaniem działalności lotniczej na uczestników imprezy.

Organizacja pokazów

Organizacja pokazów lotniczych bez zgody Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego zgodnie z art. 209r, Ustawy – *Prawo lotnicze* podlega karze pieniężnej. W roku 2024 r. doszło do **dwu** naruszeń wspomnianego artykułu, a ich organizatorzy zostali ukarani administracyjną karą pieniężną.

Proces legislacyjny – Ustawa

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.) podmiotami uprawnionymi do występowania z inicjatywą ustawodawczą są:

- **Prezydent Rzeczypospolitej,**
- **Rada Ministrów (rząd),**
- **Senat,**
- **posłowie (grupa co najmniej 15 posłów lub komisja sejmowa),**
- **oraz grupa co najmniej 100.000 obywateli (obywatelska inicjatywa ustawodawcza).**

Projekt ustawy może wprowadzać zmiany w obowiązującej ustawie, to znaczy nowelizować ją lub zawierać propozycję uchwalenia zupełnie nowej ustawy.

SEJM (art. 119-120 Konstytucji RP, art. 32-70 Regulaminu Sejmu)

Procedurę ustawodawczą w Sejmie, określa Konstytucja RP oraz Regulamin Sejmu. Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach. Prawo wnoszenia poprawek do projektu ustawy w czasie rozpatrywania go przez Sejm przysługuje wnioskodawcy projektu, posłom i Radzie Ministrów. Do końca drugiego czytania wnioskodawca ma prawo wycofać projekt.

Pierwsze czytanie odbywa się zazwyczaj na posiedzeniu właściwej komisji sejmowej. Po zakończeniu pierwszego czytania projektu ustawy komisja wybiera sprawozdawcę, który przedstawia na posiedzeniu plenarnym Izby sprawozdanie komisji, czyli uzgodnione stanowisko w sprawie danego projektu.

Proces legislacyjny – Ustawa

Drugie czytanie odbywa się zawsze na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Jeżeli w trakcie drugiego czytania zgłoszone zostaną poprawki i wnioski, co do których wcześniej komisja nie zajęła stanowiska, projekt zostaje ponownie przekazany do tej komisji w celu rozpatrzenia nowych propozycji. Komisja ocenia zgłoszone w czasie drugiego czytania projektu propozycje i wnioski przy udziale ich autorów oraz opracowuje dodatkowe sprawozdanie. Poseł sprawozdawca referuje stanowisko komisji na posiedzeniu plenarnym, po czym Sejm przystępuje do głosowania. Jest to tzw. **trzecie czytanie** projektu ustawy. Izba głosuje nad każdym zgłoszonym wnioskiem, odrzucając go bądź przyjmując. Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów (więcej głosów za niż przeciw) w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Kolejność głosowania jest następująca:

1. głosowanie nad **wnioskiem o odrzucenie projektu** w całości (jeżeli taki wniosek został złożony),
2. głosowanie **nad poprawkami do poszczególnych artykułów**, przy czym w pierwszej kolejności głosuje się nad poprawkami, których przyjęcie lub odrzucenie rozstrzyga o innych poprawkach,
3. głosowanie **nad projektem w całości**, w brzmieniu zaproponowanym przez komisje wraz ze zmianami wynikającymi z przegłosowanych poprawek.

Uchwalona przez Sejm ustawa jest przekazywana do **Senatu**. Tryb postępowania z ustawą w Senacie określa Konstytucja RP oraz Regulamin Senatu.

Proces legislacyjny – Ustawa

Marszałek Senatu kieruje ustawę do właściwej komisji senackiej (jednej lub kilku), która w terminie nie dłuższym niż 18 dni opracowuje swoje stanowisko i przedstawia je na forum Senatu w formie sprawozdania. Następnie ustawa jest przedmiotem dyskusji na posiedzeniu plenarnym Senatu, który ma trzy możliwości wpływu na kształt ustawy:

1. Senat może odrzucić ustawę w całości (tzw. weto senackie),
2. Senat może wprowadzić poprawki do ustawy,
3. Senat może przyjąć ustawę bez zmian.

Wola Izby wyższej polskiego parlamentu jest wyrażana w formie uchwał. Jeżeli Senat w ciągu **30 dni** od dnia przekazania ustawy nie podejmie stosownej uchwały, ustawę uznaje się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm. W przypadku przyjęcia ustawy bez zmian oraz bierności Senatu – ustawa jest przekazywana **Prezydentowi RP**.

W przypadku odrzucenia ustawy w całości lub wprowadzenia do niej poprawek ustawa jest kierowana z powrotem do Sejmu, który bezwzględną większością głosów (liczba głosów za jest większa niż suma głosów przeciw i wstrzymujących się) w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów może odrzucić uchwałę Senatu. Jeżeli jednak tego nie zrobi, stanowisko Senatu uważa się za przyjęte.

Proces legislacyjny – Ustawa

PREZYDENT (art. 122 Konstytucji RP)

Po zakończeniu postępowania ustawodawczego w parlamencie Marszałek Sejmu przekazuje ustawę do podpisu Prezydentowi RP. Prezydent podpisuje ustawę, jeżeli nie budzi ona jego zastrzeżeń i zarządza publikację w "Dzienniku Ustaw". Zgodnie z art. 4 ust. 1, Ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. - o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych zasadą jest, że ustawa zawierająca przepisy powszechnie obowiązujące wchodzi w życie po upływie **14 dni** od dnia ich ogłoszenia (okres vacatio legis).

Prezydent może również **odmówić** podpisania ustawy i w ciągu **21 dni** przekazać ją **Sejmowi** z umotywowanym wnioskiem o ponowne rozpatrzenie (tzw. weto prezydenckie) albo zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie zgodności jej postanowień z **Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej**.

W sytuacji gdy **Trybunał Konstytucyjny** orzeknie o zgodności ustawy z Konstytucją, **Prezydent** nie może odmówić jej podpisania.

Jeśli **Prezydent** skorzysta z prawa **weta**, ostateczna decyzja będzie należała do **Sejmu**, który może odrzucić stanowisko Prezydenta kwalifikowaną większością **3/5 głosów** w obecności co najmniej **połowy ustawowej** liczby posłów.

Proces legislacyjny – Rozporządzenie

Przebieg procesu legislacyjnego rozporządzenia

Obejmuje opracowanie projektu, uzgodnienia i konsultacje publiczne, opiniowanie, prace w Komisji Prawniczej, potwierdzenie przez Stały Komitet Rady Ministrów (dla rozporządzeń RM) oraz podpisanie przez upoważniony organ i publikację. Proces ten opiera się na Regulaminie pracy Rady Ministrów.

Etapy procesu legislacyjnego rozporządzenia:

- **Opracowanie projektu:** Właściwy członek Rady Ministrów (lub inny organ) opracowuje projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji.
- **Uzgodnienia, konsultacje i opiniowanie:** Projekt jest wysyłany do uzgodnień merytorycznych z innymi ministrami, konsultacji publicznych z partnerami społecznymi oraz opiniowania (jeśli wymagają tego przepisy).
- **Komisja Prawnicza:** Projekt rozporządzenia kierowany jest do Rządowego Centrum Legislacji w celu rozpatrzenia przez komisję prawniczą pod kątem techniki legislacyjnej i zgodności z prawem.
- **Stały Komitet Rady Ministrów (jeśli dotyczy):** W przypadku rozporządzeń RM lub Premiera, projekt jest potwierdzany przez Stały Komitet Rady Ministrów.
- **Rada Ministrów (jeśli dotyczy):** Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów.

Proces legislacyjny – Rozporządzenie

Przebieg procesu legislacyjnego rozporządzenia

Obejmuje opracowanie projektu, uzgodnienia i konsultacje publiczne, opiniowanie, prace w Komisji Prawniczej, potwierdzenie przez Stały Komitet Rady Ministrów (dla rozporządzeń RM) oraz podpisanie przez upoważniony organ i publikację. Proces ten opiera się na Regulaminie pracy Rady Ministrów.

Etapy procesu legislacyjnego rozporządzenia:

- Podpisanie: Podpisanie rozporządzenia przez właściwego ministra, Premiera lub członka Rady Ministrów.
- Ogłoszenie: Publikacja w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenia ministra nie wymagają zazwyczaj przyjęcia przez Radę Ministrów, a etap końcowy to bezpośrednie skierowanie do podpisu po komisji prawniczej.

Statystyka pokazów lotniczych organizowanych w 2025 r.

W 2025 r. odbyło się łącznie **35** pokazów nadzorowanych przez Prezesa Urzędu. Pokazy lotnicze oraz loty akrobacyjne realizowano na podstawie **art. 123 ust. 1b** i **ust. 1d**, Ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – *Prawo lotnicze* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1431, 1668, z 2026 r. poz. 176) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – *w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych* (Dz.U. z 2022 r. poz. 786).

Statystyka pokazów lotniczych organizowanych w 2024 r.

Podczas sezonu pokazów lotniczych w roku 2025 r. złożono do Prezesa Urzędu łącznie **81** wniosków wraz z powiadomieniami na pokazy lotnicze, obniżenia wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu oraz na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż 300 m nad poziomem terenu nad lotniskiem/w strefie akrobacji, z czego:

- **21** Wniosków o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1b**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **20** Wnioski o wyrażenie zgody na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1b**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **14** Powiadomień Prezesa Urzędu o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1d**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **8** Wniosków o wyrażenie zgody na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu z **art. 123 ust. 1d**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **18** Wniosków o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż **300 m** nad poziomem terenu nad lotniskiem/w strefie akrobacji, zgodnie z Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786).

Statystyka pokazów lotniczych organizowanych w 2025 r.

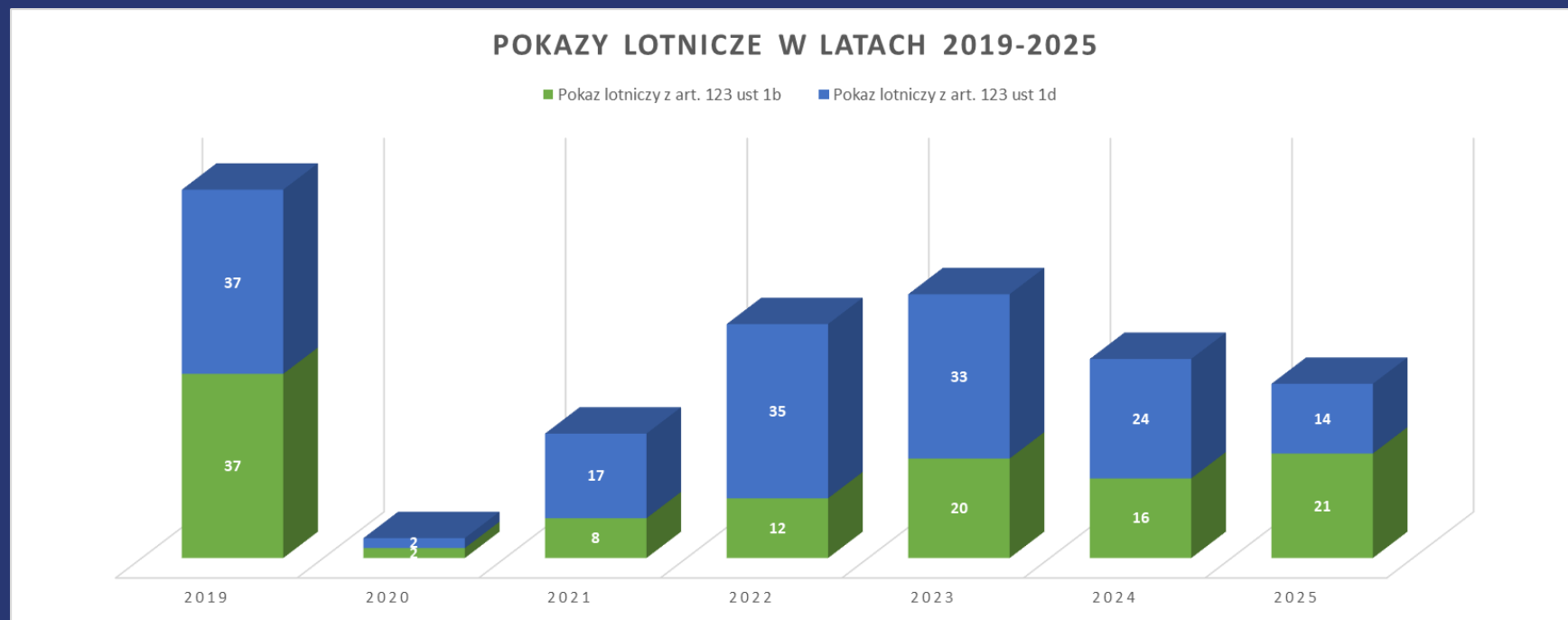
Prezes Urzędu wydał łącznie **74** decyzje i zgody na pokazy lotnicze, obniżenia wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu oraz na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych nad lotniskiem lub w odległości do 1 km od jego granicy.

Wyszczególniając wydano:

- **21** Decyzji administracyjnych Prezesa Urzędu wyrażających zgodę na przeprowadzenie pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1b**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **20** Zgód Prezesa Urzędu, na obniżenie minimalnych wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1b**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **8** Zgód Prezesa Urzędu, na obniżenie minimalnych wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego z **art. 123 ust. 1d**, Ustawy – *Prawo lotnicze*;
- **18** Zgód Prezesa Urzędu, na obniżenie minimalnych wysokości lotów akrobacyjnych w strefie akrobacji oraz na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych nad lotniskiem lub w odległości do 1 km od jego granicy.

Statystyka pokazów lotniczych organizowanych w 2025 r.

2025 – dalsze obniżenie do 35, ale wzrosła liczba dużych pokazów wymagających decyzji administracyjnej, powiązanych z imprezami masowymi, przyciągających większą publiczność i wymagających szerszej koordynacji.

Wzór wniosku o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż 300 m nad poziomem terenu nad lotniskiem/w strefie akrobacji

Organizator
(wypisać dane organizatora, adres)

Prezes
Urzędu Lotnictwa Cywilnego
ul. Marcina Flisa 2
02-247 Warszawa

WNIOSEK

o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż 300 m nad poziomem terenu nad lotniskiem (*) / w strefie akrobacji (*).

Szanowny Panie Prezesie,

zwracam się z prośbą jako organizator lotów akrobacyjnych o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych nad lotniskiem (*)/w strefie akrobacji (*), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786).

Do wniosku dołączam komplet niezbędnych załączników.

Z poważaniem

(*) skreślić, jeśli nie dotyczy

Uwaga:
(wniosek nie dotyczy lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego)

Druk nr ULC-LBB-1

wyd. 3 rev.1 (23.05.2019)

1

1. Ogólne informacje

1.1. Dane organizatora lotów akrobacyjnych					
1.1.1. Imię i nazwisko:					
1.1.2. Adres:					
1.1.3. Numer telefonu:					
1.1.4. E-mail:					

1.2. Dane dowódcy statku powietrznego					
1	2	3*	4	5	6
Lp.	Imię i nazwisko pilota SP	Numer licencji lub uprawnień	Typ SP używanego podczas akrobacji	Proponowana wysokość dolnej granicy lotu akrobacyjnego w metrach	Proponowany okres wykonywania lotów akrobacyjnych
1.					
2.					
...					

* nie jest wymagane podanie licencji/uprawnień w przypadku członków załóg statków powietrznych lotnictwa państwowego. W kolumnie nr 3 należy wpisać tekst „uprawnienie wojskowe”.

1.3. Lista dodatkowych dokumentów i załączników dołączonych do wniosku (wypisać jakie)		
1	2	3
Lp.	Dokument	Zaznaczyć „X” jeżeli został dodany
1.	Kopia zgody właściwego organu państwowego na wykonywanie lotów akrobacyjnych na wysokości mniejszej niż 300m dla pilotów zagranicznych (jeżeli została udzielona)	
2.	Inne dokumenty i załączniki (inne)	
...		

* nie jest wymagane podanie licencji/uprawnień w przypadku członków załóg statków powietrznych lotnictwa państwowego. W kolumnie nr 3 należy wpisać tekst „uprawnienie wojskowe”.

2. Uzasadnienie wniosku

1	2	3	4	5	6
Lp.	Imię i nazwisko pilota SP (jeśli posiada uprawnienie do akrobacji)	Doświadczenie pilota w akrobacjach lotniczych (*)	Liczba wylatanych godzin i lotów w lotach akrobacyjnych w okresie ostatnich 90 dni (**) (Liczba godzin // Liczba lotów akrobacyjnych)	W ilu pokazach lotniczych lub zawodach na akrobacje na obniżonej wysokości w okresie ostatnich 24 miesięcy uczestniczył pilot	Data i miejsce ostatniego treningu akrobacyjnego na obniżonej wysokości
1.					
2.					

(*) należy wpisać dotychczasowe osiągnięcia w akrobacji lotniczej (udział w mistrzostwach oraz zawodach zarówno w światowych, europejskich jak i krajowych)
(**) Minimum 6 lotów akrobacyjnych w okresie 90 dni poprzedzających zgłoszenie we wniosku planowane wykonywanie lotów akrobacyjnych na obniżonej wysokości

Druk nr ULC-LBB-1

wyd. 3 rev.1 (23.05.2019)

2

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Ważne jest spełnienie wymogów formalnych podczas składania wniosku do Urzędu Lotnictwa Cywilnego, w celu uniknięcia pozostawienia sprawy bez rozpoznania. Niestety zdarza się, że niektórzy organizatorzy składają wnioski do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego bez pełnej dokumentacji lub nawet tylko jako akt rejestracji w ostatnim możliwym dniu, z pominięciem wymaganych załączników. W wielu przypadkach wymaga się od wnioskodawców uzupełnienia brakujących dokumentów niejednokrotnie w przeddzień pokazu lotniczego.

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Niekompletna dokumentacja jest sygnałem, że organizator nie dopracował wszystkich elementów przedsięwzięcia. Dlatego Urząd Lotnictwa Cywilnego skrupulatnie weryfikuje każdy wniosek, aby mieć pewność, że pokaz zostanie przygotowany w pełni profesjonalnie, zgodnie z przepisami i z zachowaniem najwyższego poziomu bezpieczeństwa. Takie podejście nie jest jedynie formalnością – stanowi gwarancję bezpieczeństwa zarówno dla pilotów, jak i dla publiczności. Nawet w sytuacjach nagłych, które w lotnictwie mogą wystąpić pomimo najlepszych przygotowań, ryzyko pozostaje na bardzo wysokim poziomie i nie może zostać całkowicie wyeliminowane

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Obszarem, który w dalszym ciągu stanowi największe problemy podczas składania niezbędnej dokumentacji do przeprowadzenia pokazów lotniczych jest szeroko pojęte planowanie pokazu lotniczego, na które składa się wiele elementów. Organizator posiadający odpowiednie doświadczenie w zarządzaniu zasobami ludzkimi, zarządzaniu projektami oraz dużymi przedsięwzięciami lotniczymi powinien być świadomy o potrzebie wygospodarowania odpowiedniego czasu na dokładne zaplanowanie wszystkich aspektów wydarzenia.

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Zgodnie z §10. ust. 1. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786), organizator pokazu lotniczego zwraca się do instytucji zapewniającej służbę ruchu lotniczego z wnioskiem o wydzielenie przestrzeni powietrznej dla strefy pokazu lotniczego, ustalenie trasy pokazu lotniczego, tras dolotowych i strefy zrzutu na potrzeby pokazu lotniczego, w terminie do:

1. **90 dni** kalendarzowych przed rozpoczęciem pokazu lotniczego – w przypadku pokazu lotniczego, w którym przewiduje się udział więcej niż **50** samolotów lub śmigłowców;
2. **10 dni** roboczych przed rozpoczęciem pokazu lotniczego – w przypadku pozostałych pokazów lotniczych.

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Organizator pokazu lotniczego powinien najpóźniej do **30** lub **14** dni poprzedzających pokaz lotniczy złożyć **wniosek**, zgodnie z **art. 123 ust. 1b**, lub **powiadomienie** zgodnie z **ust. 1d**, Ustawy – *Prawo lotnicze* i wskazać w nim dyrektora pokazu lotniczego, który jest odpowiedzialny za bezpieczną organizację oraz wykonanie operacji lotniczych podczas pokazu lotniczego. To dyrektor pokazu wybiera do współpracy osoby funkcyjne zgodnie z ich kompetencjami, aby stworzyć doświadczony i zgrany zespół. Karty uczestników pokazu powinny być przekazane przez pilotów jako forma deklaracji uczestnictwa w pokazie, przed złożeniem wniosku przez organizatora. Informacje zawarte na tych kartach stanowią podstawę do dokładnego zaplanowania pokazu oraz umożliwiają poprawne przygotowanie wniosku przez organizatora. Po otrzymaniu kart uczestnika określa się program akrobacji indywidualnej, minimalne wysokości lotów akrobacyjnych, a następnie przygotowuje się stosowny wniosek z programem pokazu, który pozwoli na uzyskanie zatwierdzenia minimalnych wysokości lotów, zgodnych zarówno z propozycjami pilotów, jak i akceptacją dyrektora pokazu.

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Kolejny problemem podczas weryfikacji wniosków stanowi analiza ryzyka, która powinna wynikać z oceny zagrożeń i ich skutków w kontekście pokazu lotniczego, z uwzględnieniem zaleceń i ograniczeń. Po przeprowadzonej prawidłowo analizie ryzyka, na jej podstawie należy sporządzić Plan Reagowania Awaryjnego, obejmujący plan zarządzania zdarzeniami w trakcie lub po zaistnieniu sytuacji awaryjnej, który jest kluczowy w sytuacjach kryzysowych na pokazach lotniczych. Efektywne reagowanie na sytuacje awaryjne zaczyna się od starannego planowania, uwzględniając specyfikę statków powietrznych, skali pokazu, lokalizacji i charakterystyki wydarzenia. W planie reagowania awaryjnego powinny być określone konkretne zadania i obowiązki osób odpowiedzialnych za zachowanie bezpieczeństwa zarówno podczas działań ratunkowych, jak i przy przywracaniu normalnego przebiegu operacji lotniczych. Udana reakcja na sytuację awaryjną zaczyna się od skutecznego planowania. Plan reagowania awaryjnego (ERP – Emergency Response Plan) daje podstawę dla stosowania systematycznego podejścia do zarządzania sprawami organizacji w następstwie incydentu lub wypadku.

Uwagi dotyczące wypełniania wniosków i powiadomień

Celem ERP jest :

- Wskazanie władzy nad sytuacją awaryjną;
- Przydzielenia odpowiedzialności w sytuacji awaryjnej;
- Dokumentacji procedur i procesów w sytuacjach awaryjnych;
- Koordynacji działań ratowniczych, wewnątrz i z podmiotami zewnętrznymi;
- Bezpiecznego kontynuowania działań zasadniczych podczas zajmowania się sytuacją awaryjną;
- Proaktywnej identyfikacji wszystkich możliwych scenariuszy awaryjnych wydarzeń / scenariuszy i ich odnośnych działań łagodzących itp.

Aby ERP był skuteczny, powinien:

- Być odpowiedni do wielkości, charakteru i złożoności pokazu;
- Być łatwo dostępny dla wszystkich powiązanych osób i innych organizacji;
- Zawierać listy kontrolne i procedury odnoszące się do konkretnych sytuacji awaryjnych;
- Posiadać dane kontaktowe odpowiednich osób funkcyjnych;
- Być testowany poprzez ćwiczenia.

Wypadki podczas pokazów lotniczych

Wypadki lotnicze są rzadkością, dlatego też niewielu Organizatorów pokazów lotniczych jest właściwie przygotowanych na taką ewentualność. Procedury awaryjne należy dostosować do wielkości, miejsca i charakteru pokazu lotniczego z uwzględnieniem wyników wcześniej przeprowadzonej wizji lokalnej miejsca pokazu lotniczego. W planowaniu awaryjny należy w szczególności wskazać osoby odpowiedzialne za konkretne zadania.

Wypadki podczas pokazów lotniczych

Katastrofa na pokazie lotniczym w RPA.

W dniu 22 marca 2025 r. podczas pokazów lotniczych na West Coast Air Show w Saldanha, w pobliżu Kapsztadu doszło do dramatycznego wypadku lotniczego. Podczas jednej z akrobacji samolot nagle stracił wysokość i z ogromną prędkością uderzył w ziemię, wywołując potężną eksplozję. Mimo szybkiej reakcji służb ratunkowych nie udało się uratować życia pilota Jamesa O'Connella, doświadczonego weterana Sił Powietrznych RPA. Ratownicy medyczni przybyli na miejsce zdarzenia w ciągu dwóch minut. Choć pierwsza część pokazu przebiegła bez zakłóceń, jak wynika z relacji świadków, podczas jednej z ostatnich akrobacji maszyna straciła nagle wysokość, co doprowadziło do katastrofy. Nie odnotowano żadnych innych ofiar. Organizatorzy wydarzenia wyrazili głęboki żal z powodu śmierci pilota Jamesa O'Connella, który był cenionym weteranem Sił Powietrznych RPA. Mężczyzna miał ponad 36-letnie doświadczenie w lotnictwie. Wykonywał pokaz w samolocie Impala Mark 1 — o głębokim znaczeniu historycznym dla wielu mieszkańców RPA. Był to szczególnie ważny moment, ponieważ Impali nie widziano na pokazach lotniczych od wielu lat. Manewry te były częścią oficjalnego pokazu lotniczego, którego świadkami były tysiące widzów.

Wypadki podczas pokazów lotniczych

Wypadek samolotu podczas pokazów lotniczych Australian International Airshow

28 marca 2025 r., podczas pokazów lotniczych Australian International Airshow odbywających się na lotnisku Avalon (AVV) doszło do wypadku samolotu Wolf Pitts S-1-11X. Zderzenie miało miejsce o 17.30 czasu lokalnego podczas wykonywania wiązanki akrobacji lotniczych. Samolot zderzył się z ziemią z dala od publiczności, dzięki czemu w zdarzeniu nie ucierpiały osoby postronne. Samolot wychodził z pętli, gdy uderzył w ziemię, powodując obrażenia zagrażające życiu pilota, który był jedynym pasażerem. Pilot Glenn Collins z poważnymi obrażeniami ciała został zabrany do szpitala w Melbourne. Samolot był jednym z czterech akrobacyjnych maszyn Pitts Special z zespołu Paul Bennet Airshows. Pierwsi na miejscu byli pirotechnicy pracujący na pokazie lotniczym, a następnie lotniskowa straż pożarna. Pozostali członkowie zespołu Paula Benneta latali dookoła, musieli pozostać w powietrzu, ponieważ nie byli pewni, czy lądowanie jest bezpieczne. Według ustaleń portalu 7news, pilot jest "dobrze znaną i szanowaną postacią w branży".

Wypadki podczas pokazów lotniczych

28 sierpnia 2025 około godz. 19:25 podczas treningu do wydarzenia Radom Air Show 2025 mjr pil. Maciej „Slab” Krakowian, pilotując samolot F-16, uderzył w pas startowy lotniska w Radomiu. Pilot nie zdążył się katapultować i zginął na miejscu. Samolot, który uległ zniszczeniu, należał do 31. Bazy Lotnictwa Taktycznego i zespołu pokazowego F-16 Tiger Demo Team Poland.

W związku z katastrofą organizatorzy odwołali wydarzenie, wydając oficjalne oświadczenie.

16.04.2026

Wypadki podczas pokazów lotniczych

21 lis 2025 — Podczas pokazu lotniczego na Dubai Airshow 2025 rozbił się indyjski myśliwiec wielozadaniowy HAL Tejas. Myśliwiec rozbił się o godzinie 14:10 czasu lokalnego (godzinie 11:10 czasu polskiego) podczas lotu pokazowego dla publiczności. W katastrofie zginął pilot maszyny. Wypadek nie spowodował ofiar lub strat na ziemi.

Dubai Air Show to największe na świecie pokazy lotnicze, odbywające się od 1986 r., aktualnie – co dwa lata. W edycji, zaplanowanej w dniach 17-21 listopada 2025 r., bierało udział ponad 1500 wystawców i ponad 200 samolotów.

Podsumowanie

Dane zebrane za 2025 r. pokazują, że w powietrze wzbiło się łącznie **739 maszyn**, choć pierwotnie planowano udział **865**. Różnica ta wynika głównie ze statków powietrznych zaplanowanych do udziału w Radom Air Show. Statystyki wskazują na rosnącą liczbę dużych pokazów lotniczych, w których uczestniczy coraz więcej statków powietrznych, co podkreśla ich rosnącą rangę oraz atrakcyjność dla publiczności.

W przyszłości planowane są kolejne warsztaty dotyczące pokazów lotniczych, na które zapraszamy nie tylko organizatorów pokazów, ale także załogi lotnicze biorące udział w pokazach lotniczych, osoby funkcyjne, służby ochrony i inne zainteresowane osoby. Szkolenia odbywają się przed rozpoczęciem sezonu pokazów lotniczych na przełomie marca/kwietnia. Szczegóły dotyczące wydarzeń, w tym terminy i zasady uczestnictwa, są udostępniane na stronie internetowej ULC. Zachęcamy do wspólnego pogłębiania wiedzy i umiejętności w zakresie bezpiecznego prowadzenia pokazów lotniczych.

Podsumowanie

Link do strony internetowej ULC zawierającej prezentacje z warsztatów w latach 2021 – 2025.

Warsztaty poświęcone organizacji pokazów lotniczych

<https://ulc.gov.pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/pokazy-lotnicze-i-loty-akrobacyjne/pokazy-lotnicze/warsztaty-i-grupy-robocze>

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Bibliografia

1. Akty normatywne:

- Ustawa z dnia 3 lipca 2002 – *Prawo Lotnicze* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1431, 1668, z 2026 r. poz. 176);
- Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. – *w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 786);
- Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. – *o bezpieczeństwie imprez masowych* (Dz.U. z 2023 r. poz. 616).

2. Strony Web:

- <https://www.flickr.com/photos/128795133@N05/25869380880/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://spottedlublin.pl/pokazy-lotnicze-radom-air-show-2023-ceny-biletow-ile-kosztuja-gdzie-kupic/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://segelfliegengrundausbildung.de/index.php/theoretische-spl-ausbildung/1-luftrecht>, pobrano 28.11.2024 r.;
- https://www.standaard.be/cnt/dmf20220704_97607260, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.ladepeche.fr/article/2016/09/25/2425900-les-magiciens-du-ciel.html>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://live.warthunder.com/post/909955/en/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.flickr.com/photos/152960885@N07/52253542425>, pobrano 28.11.2024.;

Bibliografia

2. Strony Web:

- <https://pixabay.com/photos/pilate-pc-9-aerobatic-team-croatia-7473193/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.scuolazoo.com/info-studenti/riassunto-2-giugno-1946-storia-spiegazione-facile-scuola>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://forcaarea.com.br/a-usaf-certifica-os-m-346-poloneses/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://jmqmil.sina.cn/ifeng/doc-ifymuukv1553949.d.html?vt=4>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.hesja.pl/zdjecie,48793.html>, pobrano 28.11.2024 r., pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://airshowdisplay.fr/airshow/skrzyda-nad-kazimierzem-ailes-sur-kazimierz-2024>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.flickr.com/photos/94826665@N02/9063947791/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.defense.gouv.fr/air/actualites/lequipe-voltige-presente-larrivee-du-tour-france>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.toponline.ch/news/detail/news/zueri-faescht-2023-will-klimaneutrale-flugshow-00192111/>, pobrano 28.11.2024 r.;
- <https://www.tvp.info/79271973/major-robert-jel-nie-katapultowal-sie-kim-byl-pilot-ktory-zginal-w-gdyni>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://www.money.pl/gospodarka/minal-miesiac-od-katastrofy-bielika-w-gdyni-samoloty-znowu-w-powietrzu-7062172574579584a.html>, pobrano 11.04.2025 r.;

Bibliografia

2. Strony Web:

- <https://www.trojmiasto.pl/tv/Wypadek-samolotu-Bielik-w-Gdyni-12-07-2024-video-91806.html>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/katastrofa-podczas-pokazu-lotniczego-samolot-z-impetem-uderzyl-o-ziemie/v8dqxqg>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://www.onet.pl/turystyka/onetpodroze/tragedia-podczas-pokazu-lotniczego-w-rpa-samolot-runal-na-ziemie/2rs8f74,07640b54>, pobrano 11.04.2025 r.
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Aermacchi_MB-326, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://www.abc.net.au/news/2025-03-28/avalon-airshow-plane-crash/105110530>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-widzowie-nagle-wstrzymali-oddech-katastrofa-na-pokazie-lotni,nld,21324048>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://www.tvp.info/79271973/major-robert-jel-nie-katapultowal-sie-kim-byl-pilot-ktory-zginal-w-gdyni>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/katastrofa-podczas-pokazu-lotniczego-samolot-z-impetem-uderzyl-o-ziemie/v8dqxqg>, pobrano 11.04.2025 r.;
- <https://wielkopolska.travel/wydarzenie/antidotum-airshow-leszno-2024/>, pobrano 14.04.2025 r.;
- <https://dziennikzachodni.pl/riat-2022-po-dwoch-latach-przerwy-najwieksze-na-swiecie-wojskowe-pokazy-lotnicze-znow-sie-odbyly-zobaczcie-te-niesamowite/ar/c1-16518177>, pobrano 14.04.2025 r.

Bibliografia

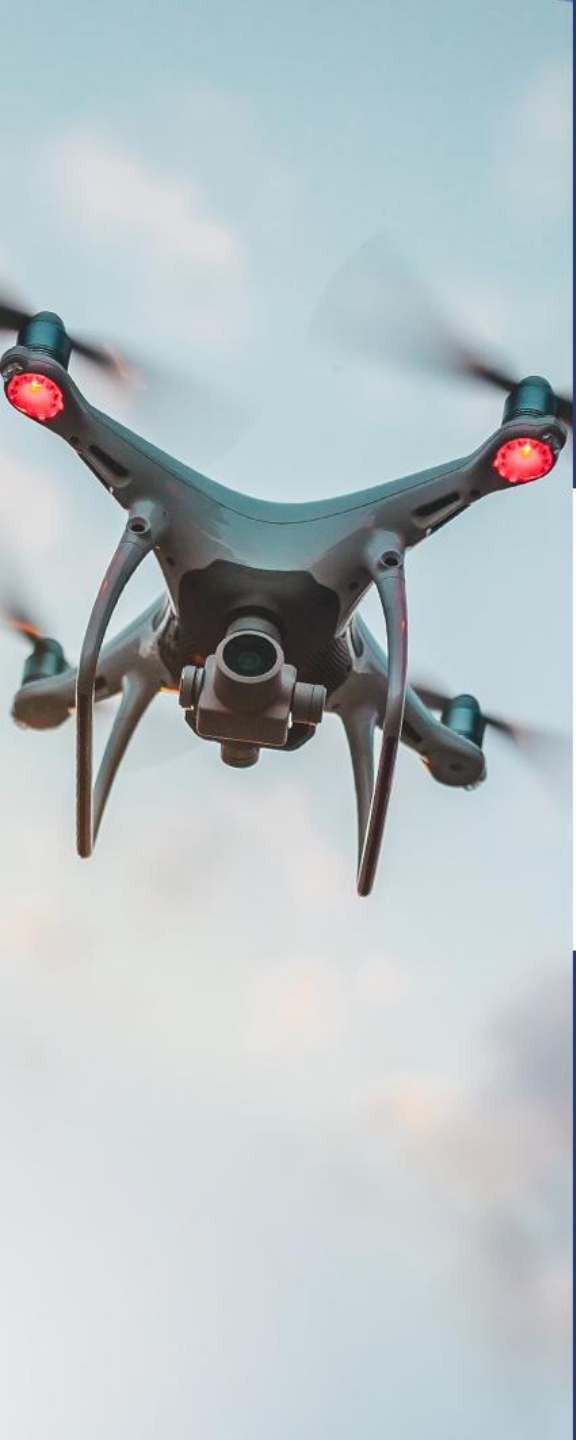
2. Strony Web:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Radom_Air_Show#Wypadek_na_pr%C3%B3bach_pokazu_28_sierpnia_2025, pobrano 15.04. 2026 r.,
- Grupa Wirtualna Polska, *Katastrofa lotnicza w Radomiu. Rozbił się samolot F-16* [online], WP Wiadomości, 28 sierpnia 2025 [dostęp 2025-08-28],
- Stanisław Wróbel, *Katastrofa na Air Show 2025 w Radomiu. Podczas treningów rozbił się samolot F-16 z zespołu Tiger Demo. Pilot nie przeżył* [online], Echo Dnia Radomskie, 28 sierpnia 2025 [dostęp 2025-08-28],
- *Katastrofa przed pokazem lotniczym. Myśliwiec F-16 runął* [online], wydarzenia.interia.pl, 28 sierpnia 2025 [dostęp 2025-08-28] (pol.),
- <https://airshowradom.pl/2025/08/28/oswiadczenie/>, pobrano 15.04.2026 r.,
- *AirSHOW Radom odwołane po śmierci pilota F-16 Majora Pilota Macieja „Slaba” Krakowiana – Miejski Reporter – wydarzenia Warszawa* [online], 28 sierpnia 2025 [dostęp 2025-08-28].

Bibliografia

2. Strony Web:

- <https://www.facebook.com/ImprezyLotniczePL/posts/w-dzisiejszej-katastrofie-f-16-tiger-demo-team-w-radomiu-zgin%C4%85%C5%82-pilot-maciej-sla/796379716242028/>,
pobrano 15.04.2026 r.,
- <https://tvn24.pl/swiat/katastrofa-podczas-pokazu-lotniczego-w-dubaju-widok-jest-straszny-st8763652>, pobrano 15.04.2026 r.,
- https://www.reddit.com/r/PhilippineMilitary/comments/1l4wna2/hal_tejas_mk1_for_the_paf/?tl=pl, pobrano 15.04.2026 r.,
- <https://www.wojsko-polskie.pl/4spsz/articles/aktualnosci-w/2020-04-15v-zespo-akrobacyjny-orlik-ma-juz-22-lata/>, pobrano 15.04.2026 r.,
- <https://www.portalmorski.pl/inne/56011-katastrofa-samolotu-bielik-m-346-na-lotnisku-w-gdyni-kosakowie>, pobrano 15.04.2026 r.,
- <https://zbiam.pl/obsługa-samolotow-m-346-bielik-w-polsce/>, pobrano 15.04.2026 r.

Bibliografia

2. Strony Web:

- <https://irsw.pl/jak-poprawnie-redagowac-wewnetrzne-akty-normatywne-cz-2-zarządzenie/>, pobrano 15.04.2026 r.,
- <https://www.prawo.pl/samorzad/systematyzacja-jednostek-redakcyjnych-uchwaly,78586.html>, pobrano 16.04.2026 r.,
- <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mosisart.paragraf&hl=pl&pli=1>, pobrano 16.04.2026 r.,
- <https://synomix.pl/bibliografia-czym-jest-i-jak-poprawnie-ja-tworzyć>, pobrano 16.04.2026 r.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Piotr Kaczmarczyk, Marlena Wolska, Robert Zawadzki

Inspektorat Zarządzania Bezpieczeństwem Lotniczym/Aviation Safety Management Inspectorate

Departament Zarządzania Bezpieczeństwem/ Department of Safety Management

Urząd Lotnictwa Cywilnego/ Civil Aviation Authority

e – mail: pokazy@ulc.gov.pl